

Perhe-eläkkeen kertasuorituksessa käytettävät lasten lukumäärästä riippuvat kertoimet

Sisällys

1	Yleistä edunsaajien lukumäärästä riippuvista kertoimista.....	1
2	Kertoimet 1.1.2017 alkaen.....	1
3	Laskentaperusteet.....	2
3.1	Perhe-eläkkeen määrät perhe-eläkkeen perusteesta.....	2
3.2	Oletukset 1.1.2017 alkaen ja tilastotiedot.....	2
3.3	Edunsaajina leski ja kaksi lasta.....	4
3.4	Edunsaajina leski ja kolme lasta.....	5
3.5	Edunsaajina leski ja neljä lasta tai enemmän.....	6

1 Yleistä edunsaajien lukumäärästä riippuvista kertoimista

Tässä muistiossa esitetään perhe-eläkkeen kertasuorituksen laskennassa käytettävien edunsaajina olevien lasten lukumäärästä riippuvien kertoimien laskentamenetelmä ja laskenta, kun kertasuorituksen ajankohta on vuonna 2017 tai sen jälkeen. Edunsaajina olevien lasten lukumäärästä riippuvat kertoimet annetaan kertasuoritusasetuksen 3 § 2 momentissa. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö antoi kertasuoritusasetuksen 28.11.2016 (1039/2016).

Lesken- ja lapseneläkkeen kertasuorituksen perusteeksi tuleva vuotuinen eläke lasketaan kullekin edunsaajalle erikseen. Edunsaajan kertasuorituksen perusteeksi otettava eläke saadaan siten, että kunkin edunsaajan vuotuinen perhe-eläke kerrotaan edunsaajina olevien lasten lukumäärästä riippuvalla kertoimella. Tämän jälkeen kertasuoritus lasketaan kertomalla muunnettu vuotuinen eläke eläkkeensaajan ikää vastaavalla kertasuorituskertoimella.

Edunsaajina olevien lasten lukumäärästä riippuvia kertoimien avulla otetaan huomioon se, että lapset yksi toisensa jälkeen täyttävät iän, jossa heidän perhe-eläkkeensä loppuu.

2 Kertoimet 1.1.2017 alkaen

Taulukko 1.

Edunsaajien lukumäärästä riippuvat kertoimet 1.1.2017 alkaen.

Eläkettä saavien lasten lukumäärä	Lesken ja entisen puolison kerroin	Lasten kerroin
0	1,00	-
1	1,00	1,00
2	1,15	1,02
3	1,77	1,06
4 tai enemmän	2,53	1,13

3 Laskentaperusteet

3.1 Perhe-eläkkeen määrät perhe-eläkkeen perusteesta

Seuraavat osuudet otetaan huomioon perhe-eläkkeiden pääoma-arvojen laskennassa.

TyEL 85 § 1 momentin mukaan leskeneläkkeen määrä on perhe-eläkkeen perusteesta

- 1) 6/12, jos edunsaajana on leski tai leski ja yksi lapsi
- 2) 5/12, jos edunsaajana on leski ja kaksi lasta
- 3) 3/12, jos edunsaajana on leski ja kolme lasta
- 4) 2/12, jos edunsaajana on leski ja neljä tai useampia lapsia.

TyEL 86 § 1 momentin mukaan lapseneläkkeiden yhteismäärä on perhe-eläkkeen perusteesta

- 1) 4/12, jos lapsia on yksi
- 2) 7/12, jos lapsia on kaksi
- 3) 9/12, jos lapsia on kolme
- 4) 10/12, jos lapsia on neljä tai useampia.

Lapseneläkkeen yhteismäärä jaetaan tasan edunsaajina olevien lasten kesken.

3.2 Oletukset 1.1.2017 alkaen ja tilastotiedot

Ikä, jossa lapseneläke loppuu: 18 vuotta.

Pääoma-arvokertoimien laskennassa käytettävä korko $i = 2,00\%$.

Kuolevuus:

- TyEL
- Ikäsiirrot on saatu sovittamalla suora TyEL:n laskuperusteiden mukaisesti kokonaislukuikäsiirtoihin.
- N- ja D-lukuihin liittyvän iän vuonna 2021 täyttävän henkilön syntymävuosi määrittää ikäsiirron, jota käytetään kyseisen ikäisten henkilöiden N- ja D-lukujen määrittämisessä.

Miehille ja naisille on kertoimien laskentavaiheessa tuotettu yhteiset ikäsiirretyt N- ja D-luvut laskemalla painotettu keskiarvo miehille ja naisille erikseen lasketuista ikäsiirretyistä N- ja D-luvuista. Painoina on käytetty Tilastokeskuksen Väestörakenne vuoden 2015 lopussa -tilaston tietoja.

Kertoimien arvojen laskennassa käytettiin Eläketurvakeskuksen eläkerekisterin tietojen perusteella tehtyjä tilastoja leskien ja lasten keski-ikästä vuosina 2010–2015 (ks. Taulukko 3.).

Leskeneläkkeen määrä ei muutu, jos eläkettä saavia lapsia on yksi tai ei yhtään. Siksi tällaisissa tilanteissa kertoimien arvo on 1,00.

SU/Vakuutusmatemaattinen yksikkö

7.12.2016

Taulukko 2.

Ikäsiirrot. Ikäsiirrot on laskettu sovittamalla suora TyEL-laskuperusteiden mukaisiin ikäsiirtoihin.

Syntymä- vuosi	Ikäsiirto	Syntymä- vuosi	Ikäsiirto	Syntymä- vuosi	Ikäsiirto	Syntymä- vuosi	Ikäsiirto
1930	4,10	1955	0,00	1975	-3,40	1995	-6,70
1931	4,00	1956	-0,20	1976	-3,50	1996	-6,90
1932	3,80	1957	-0,40	1977	-3,70	1997	-7,00
1933	3,60	1958	-0,50	1978	-3,90	1998	-7,20
1934	3,50	1959	-0,70	1979	-4,00	1999	-7,40
1935	3,30	1960	-0,90	1980	-4,20	2000	-7,50
1936	3,10	1961	-1,00	1981	-4,40	2001	-7,70
1937	3,00	1962	-1,20	1982	-4,50	2002	-7,90
1938	2,80	1963	-1,40	1983	-4,70	2003	-8,00
1939	2,60	1964	-1,50	1984	-4,90	2004	-8,20
1940	2,50	1965	-1,70	1985	-5,00	2005	-8,40
1941	2,30	1966	-1,90	1986	-5,20	2006	-8,50
1942	2,10	1967	-2,00	1987	-5,40	2007	-8,70
1943	2,00	1968	-2,20	1988	-5,50	2008	-8,90
1944	1,80	1969	-2,40	1989	-5,70	2009	-9,00
1945	1,60	1970	-2,50	1990	-5,90	2010	-9,20
1946	1,50	1971	-2,70	1991	-6,00	2011	-9,40
1947	1,30	1972	-2,90	1992	-6,20	2012	-9,50
1948	1,10	1973	-3,00	1993	-6,40	2013	-9,70
1949	1,00	1974	-3,20	1994	-6,50	2014	-9,90
1950	0,80					2015	-10,00
1951	0,60						
1952	0,50						
1953	0,30						
1954	0,10						

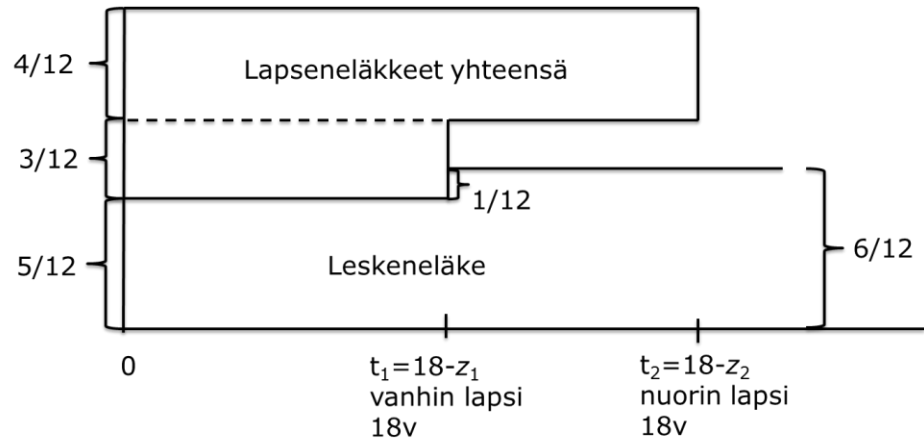
Taulukko 3.

Tilasto vuoden aikana leskeksi jääneiden ja edunjättäjien lasten keski-ikästä vuosina 2010–2015.

Eläkettä saavien lasten lukumäärä	Lesken ikä ka. (x)	Lapsen ikä ka. (vanhin ensin)			
		1. lapsi (z1)	2. lapsi (z2)	3. lapsi (z3)	Lapset 4 -> (z4)
2	41	10	7	-	-
3	39	11	8	5	-
4	38	12	10	7	4

3.3 Edunsaajina leski ja kaksi lasta

Perhe-eläkkeen alkaessa lesken ikä on x vuotta, vanhimman lapsen ikä on z_1 ja nuorimman lapsen ikä on z_2 . Perhe-eläkkeen määrä osuutena perhe-eläkkeen perusteesta ilmenee seuraavasta kuviosta.

Leskeneläkkeen pääoma-arvo lasketaan seuraavasti:

$$\bar{A}(\text{leski}) = \frac{5}{12} \cdot \frac{\bar{N}(x)}{D(x)} + \frac{1}{12} \cdot \frac{\bar{N}(x+t_1)}{D(x)}.$$

Lapseneläkkeiden yhteismäärän pääoma-arvo lasketaan seuraavasti:

$$\bar{A}(\text{lapset}) = \frac{3}{12} \bar{a}_{\overline{18-z_1}|} + \frac{4}{12} \bar{a}_{\overline{18-z_2}|}.$$

Alkaneen eläkkeen pääoma-arvot eläkkeen alkuhetkellä lasketaan seuraavasti:

$$\bar{A}'(\text{leski}) = \frac{5}{12} \times \frac{\bar{N}(x)}{D(x)} \text{ ja}$$

$$\bar{A}'(\text{lapset}) = \frac{7}{12} \cdot \frac{(\bar{a}_{\overline{18-z_1}|} + \bar{a}_{\overline{18-z_2}|})}{2}.$$

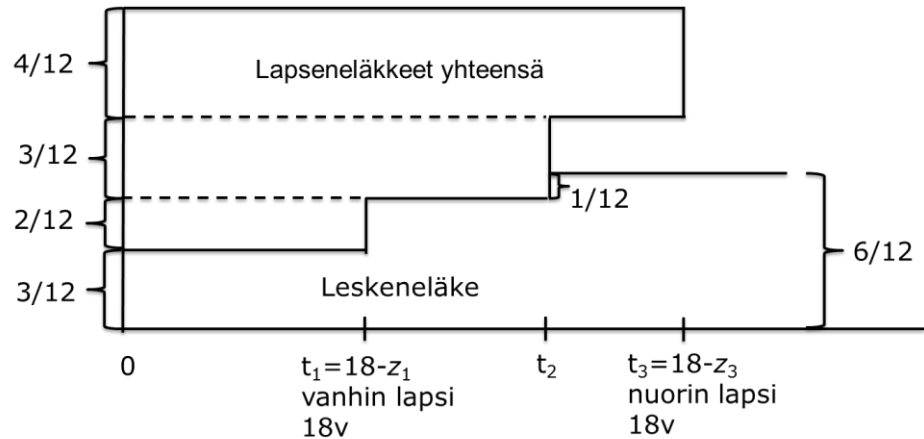
Kertasuorituksen perusteeksi otettava eläke saadaan, kun edunsaajan vuotuisen eläke kerrotaan seuraavalla kertoimella:

$$k_{\text{leski}} = \bar{A}(\text{leski}) / \bar{A}'(\text{leski}) \text{ tai}$$

$$k_{\text{lapset}} = \bar{A}(\text{lapset}) / \bar{A}'(\text{lapset}).$$

3.4 Edunsaajina leski ja kolme lasta

Perhe-eläkkeen alkaessa lesken ikä on x vuotta, vanhimman lapsen ikä on z_1 , keskimmäisen lapsen ikä on z_2 ja nuorimman lapsen ikä on z_3 . Perhe-eläkkeen määrä osuutena perhe-eläkkeen perusteesta ilmenee seuraavasta kuviosta.

Leskeneläkkeen pääoma-arvo lasketaan seuraavasti:

$$\bar{A}(\text{leski}) = \frac{3}{12} \cdot \frac{\bar{N}(x)}{D(x)} + \frac{2}{12} \cdot \frac{\bar{N}(x+t_1)}{D(x)} + \frac{1}{12} \cdot \frac{\bar{N}(x+t_2)}{D(x)}.$$

Lapseneläkkeiden yhteismäärän pääoma-arvo lasketaan seuraavasti:

$$\bar{A}(\text{lapset}) = \frac{2}{12} \bar{a}_{\overline{18-z_1}|} + \frac{3}{12} \bar{a}_{\overline{18-z_2}|} + \frac{4}{12} \bar{a}_{\overline{18-z_3}|}.$$

Alkaneen eläkkeen pääoma-arvot eläkkeen alkuhetkellä lasketaan seuraavasti:

$$\bar{A}'(\text{leski}) = \frac{3}{12} \times \frac{\bar{N}(x)}{D(x)} \text{ ja}$$

$$\bar{A}'(\text{lapset}) = \frac{9}{12} \cdot \frac{(\bar{a}_{\overline{18-z_1}|} + \bar{a}_{\overline{18-z_2}|} + \bar{a}_{\overline{18-z_3}|})}{3}.$$

Kertasuorituksen perusteeksi otettava eläke saadaan, kun edunsaajan vuotuisen eläke kerrotaan seuraavalla kertoimella:

$$k_{\text{leski}} = \bar{A}(\text{leski}) / \bar{A}'(\text{leski}) \text{ tai}$$

$$k_{\text{lapset}} = \bar{A}(\text{lapset}) / \bar{A}'(\text{lapset}).$$

SU/Vakuutusmatemaattinen yksikkö

7.12.2016

3.5 Edunsaajina leski ja neljä lasta tai enemmän

Jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia kuin neljä lasta, kertasuorituksen perusteeksi otettava eläke lasketaan noudattamalla vastaavaa menettelyä kuin lesken ja kahden tai kolmen lapsen tapauksessa, mutta lasten lukumääräksi oletetaan neljä lasta.